

**JAK ZATRUDNIĆ
CUDZOZIEMCA
NA PODSTAWIE:**

- zezwolenia na pracę
- oświadczenia
- powiadomienia na portalu praca.gov.pl

Zatrudnianie cudzoziemców

WARUNKI POWIERZENIA LEGALNEJ PRACY CUDZOZIEMCOWI

1

LEGALNY POBYT

Cudzoziemiec legalnie przebywa na terytorium RP oraz podstawa jego pobytu na terytorium Polski pozwala na wykonywanie pracy.

2

LEGALNE ZATRUDNIENIE

Cudzoziemiec jest legalnie zatrudniony, gdy:

→ pracodawca uzyskał dla niego zezwolenie na pracę

albo

→ złożył oświadczenie, które zostało wpisane do ewidencji oświadczeń przez starostę powiatu (dotyczy obywateli Ukrainy, Białorusi, Mołdawii, Gruzji i Armenii)

albo

→ pracodawca złożył powiadomienie o powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy na portalu praca.gov.pl (specjalne zasady dot. obywateli Ukrainy)

albo

→ cudzoziemiec uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, czyli tzw. zezwolenie jednolite

oraz

→ we wszystkich ww. przypadkach przed rozpoczęciem pracy pracodawca zawarł z cudzoziemcem pisemną umowę i praca odbywa się na warunkach oraz na stanowisku pracy określonych w zezwoleniu, oświadczeniu lub powiadomieniu.

1

LEGALNY POBYT

+

2

LEGALNE ZATRUDNIENIE

WIZA

KARTA POBYTU

RUCH BEZWIZOWY

STEMPEL W PASZPORCIE PO ZŁOŻENIU WNIOSKU O DOKUMENTY POBYTOWE

ZEZWOLENIE NA PRACĘ

ZEZWOLENIE JEDNOLITE

POWIADOMIENIE

OŚWIADCZENIE O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY

UMOWA NA PIŚMIE
oraz
ZACHOWANIE
WARUNKÓW
OKREŚLONYCH
W ZEZWOLENIU,
OŚWIADCZENIU,
POWIADOMIENIU

LEGALNY POBYT CUDZOZIEMCA NA TERYTORIUM RP

Obowiązek sprawdzenia dokumentu pobytowego i przechowywania jego kopii

Pracodawca ma obowiązek:

- żądać od cudzoziemca spoza obszaru UE/EOG lub Szwajcarii przedstawienia przed rozpoczęciem pracy ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Polski przez okres wykonywania pracy przez cudzoziemca (w szczególności wizy lub karty pobytu);
- przechowywać kopię tego dokumentu przez cały okres wykonywania pracy przez cudzoziemca oraz dodatkowo przez 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym stosunek prawny będący podstawą wykonywania pracy przez cudzoziemca uległ rozwiązaniu lub wygasł. Jednak w przypadku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę obowiązuje wskazany w odpowiednich przepisach okres przechowywania akt osobowych pracownika, w których kopia ta powinna być umieszczona.

Dokumenty pobytowe pozwalające na świadczenie pracy

Wizy przeznaczone typowo do wykonywania pracy na terytorium Polski to takie, w których cel wydania został oznaczony jako:

- „05a” – w celu wykonywania pracy na podstawie oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi, wpisanego do ewidencji oświadczeń przez starostę powiatu;
- „05b” – wykonywanie pracy sezonowej;
- „06” – wykonywanie pracy, której nie obejmują powyższe wizy, tj. najczęściej na podstawie zezwolenia na pracę.

Wyżej wymienione rodzaje wiz nie są jednak jedynymi, które pozwalają cudzoziemcowi podjąć legalną pracę na terytorium Polski. Z obowiązujących przepisów wynika bowiem zasada, że dokument pobytowy odpowiedni do wykonywania pracy (wraz z zezwoleniem na pracę, jeśli w danym przypadku jest ono wymagane, ewentualnie oświadczeniem wpisanym do ewidencji) stanowi każda wiza wydana przez polskie organy (typu „C” – wiza Schengen, krótkoterminowa lub typu „D” – wiza krajowa, długoterminowa), niezależnie od celu jej wydania oraz każde zezwolenie na pobyt czasowy, z wyjątkiem wiz i zezwoleń wskazanych w przepisach jako wykluczające podjęcie pracy (zostały one wymienione w poniższej ramce).

UWAGA

Cudzoziemiec nie może legalnie pracować, gdy przebywa w Polsce na podstawie:

- polskiej wizy, której cel wydania został oznaczony symbolem:
  - „01” – cel turystyczny;
  - „02” – odwiedziny u rodziny lub przyjaciół;
  - „11” – kształcenie się lub szkolenie w innej formie niż studia lub szkolenie zawodowe;
  - „14” – leczenie;
  - „20” – korzystanie z ochrony czasowej;
  - „23” – inny cel (z wyłączeniem sytuacji; gdy wiza została wydana w celu korzystania z Karty Polaka);
- zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego na podstawie art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Ruch bezwizowy

W związku z wykonywaniem pracy na terytorium Polski cudzoziemcy będący obywatelami określonych krajów mogą przebywać w Polsce w ramach ruchu bezwizowego, który uprawnia do przekraczania granic bez konieczności uzyskania wizy lub innego dokumentu pobytowego przy wjeździe na terytorium państw obszaru Schengen, w tym również Polski. Przywilej ten obejmuje m.in. obywateli Ukrainy, Mołdawii i Gruzji, ale tylko takich, którzy posiadają paszport biometryczny, wydany zgodnie z normami Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO). Okres, w którym cudzoziemiec może skorzystać z pobytu na podstawie ruchu bezwizowego, to 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu – liczy się tu łączny okres przebywania danego cudzoziemca na terytorium wszystkich państw strefy Schengen.

Stempel w paszporcie po złożeniu wniosku o zezwolenie pobytowe

Podstawą pobytu cudzoziemca, który wykonuje pracę na terytorium Polski, może być także stempel w paszporcie, potwierdzający złożenie wniosku o zezwolenie na pobyt czasowy, pobyt stały albo pobyt rezydenta długoterminowego UE – pod warunkiem że bezpośrednio przed złożeniem wniosku cudzoziemiec był uprawniony do wykonywania pracy na terytorium RP.

LEGALNA PRACA CUDZOZIEMCA

Zezwolenie na pracę lub zezwolenie jednolite

Zgodnie z ogólną zasadą cudzoziemiec spoza obszaru UE/EOG i Szwajcarii jest zobowiązany posiadać zezwolenie na pracę. Uzyskanie tego dokumentu jest obowiązkiem przyszłego pracodawcy. O jego wydanie pracodawca powinien zwrócić się do właściwego wojewody, ewentualnie starosty powiatu – w przypadku zezwolenia na pracę sezonową.

Obowiązek posiadania zezwolenia na pracę jest spełniony także wówczas, gdy na wniosek cudzoziemca zostało wydane zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, zwane również zezwoleniem jednolitym. Na podstawie jednego dokumentu uprawnia ono cudzoziemca zarówno do pobytu, jak i do pracy w Polsce.

Zwolnieni z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę są m.in. obcokrajowcy będący:

- posiadaczami ważnej Karty Polaka;
- małżonkami obywatela polskiego – jeżeli posiadają zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Polski udzielone w związku z zawarciem małżeństwa;
- posiadaczami ważnej polskiej wizy o symbolu „21”, tj. wydanej w celu humanitarnym;
- lekarzami, lekarzami dentykami, pielęgniarkami, położnymi lub ratownikami medycznymi – uprawnionymi do wykonywania zawodu na terytorium RP;
- posiadaczami otrzymanego w Rzeczypospolitej Polskiej: statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE bądź korzystającymi z ochrony czasowej w Polsce;
- osobami ubiegającymi się o udzielenie ochrony międzynarodowej, które posiadają ważne zaświadczenie wydane przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Cudzoziemcy starający się o ochronę międzynarodową

Jeżeli sprawa dotycząca udzielenia ochrony międzynarodowej nie została załatwiona w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku i opóźnienie nie nastąpiło z winy cudzoziemca, na jego wniosek Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydaje zaświadczenie, które wraz z tymczasowym zaświadczeniem tożsamości cudzoziemca uprawnia tę osobę do wykonywania pracy na terytorium Polski bez zezwolenia na pracę. Zaświadczenie to jest ważne do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej stanie się ostateczna.

Specjalne zasady podejmowania pracy przez obywateli Ukrainy – na podstawie powiadomienia na portalu praca.gov.pl

Ze względu na wojnę w Ukrainie i masowy napływ obywateli tego kraju do Polski – od 24 lutego 2022 r. obowiązuje ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Na podstawie art. 22 tej ustawy szczególnymi zasadami wykonywania pracy na terytorium RP zostali objęci:

- **obywatele Ukrainy, którzy w okresie od 24 lutego 2022 r. legalnie przybyli do Polski z Ukrainy w związku z trwającymi tam działaniami wojennymi** i deklarują zamiar pozostania na terytorium RP (pobyt takich cudzoziemców na terytorium Polski jest uznawany za legalny **do 30 września 2025 r.**);
- **wszyscy inni obywatele Ukrainy, którzy przebywają legalnie na terytorium Polski** – niezależnie od tego, czy przybyli do Polski przed, czy po wybuchu wojny w Ukrainie oraz bez względu na formę legalnego pobytu (może to być również forma, która w myśl ogólnych przepisów nie pozwala na wykonywanie pracy).

Aby obywatel Ukrainy legalnie wykonywał pracę, muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

- 1)** pracodawca złożył powiadomienie o powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy – za pośrednictwem portalu praca.gov.pl, w terminie 7 dni od dnia podjęcia pracy przez tego obywatela;
- 2)** wymiar czasu pracy nie jest niższy niż wskazany w powiadomieniu lub liczba godzin pracy nie jest mniejsza niż wskazana w powiadomieniu;
- 3)** obywatel Ukrainy otrzymuje wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż określona w powiadomieniu lub ustalonej według stawki określonej w powiadomieniu, proporcjonalnie zwiększone w przypadku podwyższenia wymiaru czasu pracy lub liczby godzin pracy;
- 4)** wynagrodzenie, które otrzymuje obywatel Ukrainy, spełnia wymogi określone w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu.

Uproszczona procedura powierzania pracy – na podstawie oświadczenia

Obcokrajowcy będący obywatelami Ukrainy, Białorusi, Mołdawii, Gruzji lub Armenii mogą pracować na podstawie oświadczenia pracodawcy o powierzeniu pracy danemu cudzoziemcowi, które starosta powiatu, właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce stałego pobytu pracodawcy – przed rozpoczęciem pracy przez cudzoziemca – wpisał do ewidencji oświadczeń. Okres wykonywania pracy wskazany w złożonym oświadczeniu nie może być dłuższy niż 24 miesiące.

Istnieje możliwość powierzenia pracy danemu cudzoziemcowi bez przerwy na podstawie kolejnych oświadczeń, przy czym każde z nich może zostać wpisane przez powiatowy urząd pracy do ewidencji na okres do 24 miesięcy.

UWAGA

Na podstawie oświadczenia nie może być wykonywana praca uznana za pracę sezonową – w takim przypadku należy uzyskać zezwolenie na pracę sezonową (typu „S”).

Zawarcie umowy na piśmie to podstawa! Każda umowa z cudzoziemcem (zarówno umowa o pracę, jak i cywilnoprawna, np. zlecenie) musi być zawarta w formie pisemnej – przed rozpoczęciem pracy przez cudzoziemca. Pracodawca ma obowiązek wręczyć cudzoziemcowi jeden egzemplarz zawartej umowy.

Jeżeli cudzoziemiec nie posługuje się językiem polskim, przed podpisaniem umowy należy przedstawić cudzoziemcowi treść tej umowy na piśmie w wersji dla niego zrozumiałej.

Pracodawca ma obowiązek powierzenia pracy cudzoziemcowi na warunkach oraz na stanowisku określonym w zezwoleniu, oświadczeniu lub powiadomieniu.

Nielegalne jest powierzenie pracy cudzoziemcowi na innym stanowisku lub na innych warunkach niż określone w zezwoleniu na pracę, zezwoleniu na pobyt czasowy i pracę, oświadczeniu lub powiadomieniu o powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy, a w szczególności za niższym wynagrodzeniem od określonego w tych dokumentach.

www.pip.gov.pl

> **Egzemplarz bezpłatny**